

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Csernák Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Csernák Ibolya pártfogó ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek az (felperesi képviselő neve, címe) hozzátartozó által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 2012. február 14-én kelt 12.P.20.321/2011/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 12.000 (Tizenkétezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 32.000 (Harminckétezer) forint fellebbezési illetéket.

A Fővárosi Ítéltábla megállapítja, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült pártfogó ügyvédi díjat teljes egészében a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2010. október 3. napján megsértette az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát mind a délelőtti, mind pedig a kora délutáni eseményekkel összefüggésben, továbbá 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a tanúbizonyítási eljárás lefolytatását követően ítéletével

megállapította, hogy az alperes 2010. október 3. napján megsértette a felperes emberi méltósághoz való személyhez fűződő jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül kártérítés jogcímén fizessen meg a felperesnek 100.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a felperesi pártfogó ügyvédi képvisellel összefüggésben a díjat 2/3 részben a felperes, 1/3 részben az alperes viseli.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 24.000 forint kereseti illetéket, míg kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 33.000 forint kereseti illetéket.

Tényként állapította meg, hogy a peres felek között ellenséges viszony alakult ki, az alperes már 2008. október 8-án is megrágalmazta a felperest, ennek következtében a felperes feljelentése alapján a ... Bíróság jogerős ítélettel megállapította az alperes büntetőjogi felelősségét. Ezt követően a felek között egyre jobban elmélyültek az ellentétek.

2010. október 3. napján a felperes gondoskodott a ...-i ... helyrajzi szám alatti ingatlan őrzéséről. A délelőtti órákban az alperes a fiával együtt, traktorral közeledett az általuk használt ...-i ... helyrajzi számú ingatlanhoz, amikor is a felek szóváltásba keveredtek, az alperes sértő kifejezésekkel illette a felperest, majd a nadrágját letolva a csupasz fenekét mutatta a felperes irányába és felszólította a felperest, hogy csókolja azt meg. Az eseményeknek több fül- és szemtanúja volt. A késő délutáni órákban pedig az alperes kb. 8-10 db befőttes üveget dobott be a ...-i ingatlanra, ahol a felperes tartózkodott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, valamint a 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglaltakat hívta fel.

Azon alperesi magatartást, miszerint az alperes befőttes üvegeket dobott a felperes által őrzött ingatlanra, nem értékelte személyhez fűződő jogot sértő magatartásként, így e tekintetben a keresetet nem találta alaposnak. Utalt arra, hogy a befőttes üvegeket az alperes oly módon dobta be az ingatlan területére, hogy a felperest nem célozta meg, azok a felperest nem találták el, neki sérülést nem okoztak, így az alperes jogellenes magatartást nem tanúsított. Ugyanakkor a 2010. október 3. napjának délelőttjén történt eseményekkel összefüggésben az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. Az alperes tagadásával szemben ..., ..., ..., ... és ... érdektelen tanúk vallomása alapján kétséget kizáróan állapította meg, hogy ezen időpontban a közterületen tartózkodó alperes a nadrágját letolta, a fenekét ütögette és a felperes irányába mutatva azt a kijelentést is tette, hogy „gyere csókolj meg”. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy az eljárás korábbi szakában az alperes ellenkérelmében maga is elismerte, hogy türelmét veszítve a hátsó felét mutatta a felperesnek. Mindezen alperesi magatartás az adott szituációban indokolatlanul sértő, lealázó volt, alkalmas a felperes emberi méltóságához fűződő személyiségi jogának a megsértésére.

A nem vagyoni kártérítés összegszerűségének megállapítása körében mérlegeléssel határozott, értékelve az alperesi jogsértő magatartás körülményeit. Figyelemmel volt arra a tényre, hogy a jogsértő magatartás kifejtésére előzetes szóváltást követően került sor, valamint arra, hogy miután az eseménynek fül- és szemtanúi voltak, a kívülvilágban is érzékelhető módon hátrányosan változott meg a felperes életminősége. Ugyanakkor a felperes által megjelölt 500.000 forintos kárigényt eltúlzottnak tartotta.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, sérelmezve, hogy a törvényszék aránytalanul alacsony kártérítést ítélt meg részére, holott a jogsértés igen súlyos volt. A jogsértés súlyosságára és az eljárásra figyelemmel a munkáját megfelelően végezni nem tudta, önálló gazdálkodásra rendezkedett be, ami a mindennapi gazdasági feladatok ellátását és a más gazdákkal való kölcsönös együttműködést igényli. Annak következtében, hogy az alperes durva jelzőkkel illette, a gazdák nem szívesen tekintik partnernek, számos üzlettől elesett. Fellebbezését kiegészítve hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem mérlegelte az alperes azon cselekményének az emberi méltóság, a becsület megsértésére alkalmas voltát, miszerint a felperest többször, mások előtt „bűdös román”-nak nevezte, holott ezen kijelentés - tanúk által bizonyítottan - többször elhangzott. Az Alaptörvény II. cikke kimondja: Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. A XV. cikk (2) bekezdése alapján pedig Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, többek között faj, szín, nemzeti vagy társadalmi származás szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Az alperesnek az ítéletben megállapított cselekménye, valamint a fenti kijelentése (tekintettel arra, hogy a helyi közösség viszonylag kicsi, így az eseményekről a faluban sokan tudomást szereztek, a felperest ért sérelem alkalmas arra, hogy szóbeszéd tárgya legyen, nevetségessé tegye, a kapcsolatait mindez hátrányosan befolyásolta) a felperes alkotmányos, valamint személyiségi jogait, emberi méltóságát súlyosan sértette, üzleti-gazdasági kapcsolataiban komoly kárt okozott. Minderre tekintettel az ítélet megváltoztatását, a kártérítés 500.000 forintra történő felemelését kérte.

Az alperes ellenkérelmében a fellebbezés elutasítását kérte, állítva, hogy az abban írtak nem felelnek meg a valóságnak. Valós tényként csak azt ismerte el, hogy a türelmét elveszítvén a hátsó felét mutatta a felperes felé, de azt tagadta, hogy a nadrágját letolta volna és álláspontja szerint ezt a felperes sem tudta bizonyítani. Tagadta azt is, hogy befőttes üvegeket dobált volna a felperes által őrzött legelőre, utalt arra, hogy e körben a tanúk ellentmondásos nyilatkozatokat tettek.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésével és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú

bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján, a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

A felperes fellebbezésében foglaltak alapján a Fővárosi Ítéltáblának abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés összegét szükséges-e felemelni. A per tárgyát képező személyiségi jogsértést - a felperes személyét érintően is és helyi viszonylatban is - súlyosnak értékelte. Mindemellett az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítés összegét nem találta indokolatlanul alacsonynak, figyelemmel a peres felek közötti viszonyra is. A 100.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés szükséges, de egyben elegendő is a felperest ért nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez.

A Ptk. 339. §-án alapuló kártérítési felelősség fennállása esetén a kárért felelős személy a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerint köteles a kárt megtéríteni. A törvényi rendelkezésen túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell szem előtt tartani.

Miután a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem választható el a kártérítés általános szabályaitól, a személyiségi jog megsértésének megállapítása a nem vagyoni kártérítés megítélésének csak az egyik szükséges, de önmagában még nem elégséges feltétele. A nem vagyoni kártérítés megállapításához arra is szükség van, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a sérelmet szenvedett félnél olyan hátrány keletkezzen, amelynek a kiküszöböléséhez indokolt és alkalmas a nem vagyoni kártérítés. A jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítés megítélésére nem csak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen igazolja a nem vagyoni hátrányait, hanem a bíróság külön bizonyítás nélkül is elfogadja a köztudomású tényként értékelhető hátrányok bekövetkeztét. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a jogsértő magatartás módját, annak hatását, eredményét, valamint az érintett fél esetleges közrehatását, a peres felek megromlott viszonyát. Nem volt figyelmen kívül hagyható az a tény, hogy csupán egyik személyiségi jogának a megsértésére hivatkozott a felperes az elsőfokú eljárás során, csak az emberi méltósághoz fűződő jogának megsértése körében terjesztette elő a kereseti kérelmét. Arra már csak a fellebbezésében hivatkozott, hogy a sérelmezett kijelentések a becsület megsértésére alkalmasak, illetve hátrányos megkülönböztetést tartalmaznak, így ezen hivatkozása nem volt értékelhető a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének a megállapításakor. Az a felperesi állítás pedig nem nyert bizonyítást a perben, miszerint üzleti, gazdasági kapcsolatai hátrányosan változtak az események következtében, a köztudomású tényként értékelhető hátrányok bekövetkeztét ugyanakkor helyesen állapította meg és mérlegelte az elsőfokú bíróság.

Az alperesi ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel utal arra a Fővárosi Ítéltábla, hogy a meghallgatott tanúk vallomása kétséget kizáróan alátámasztotta azt a felperesi állítást, hogy az alperes a nadrágját letolva mutatta a fenekét a felperes felé. Ezt a tényt a per kezdeti szakában maga az alperes is elismerte.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy tévedett az első fokon eljáró bíróság akkor, amikor a pertárgy értékét és annak alapulvételével a peres felek illetékfizetési kötelezettségének a mértékét meghatározta.

A felperes kereseti kérelme a jogsértés megállapítása mellett 500.000 forint kártérítés megfizetésére irányult.

Miután az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja értelmében abban az esetben, ha az eljárás tárgyának értéke a 39. § (1) bekezdésében foglaltak szerint nem állapítható meg, a törvényszék előtt indult elsőfokú peres eljárásban a pertárgyérték 600.000 forint, így a felperes kártérítés iránti kereseti kérelme beleolvadt a jogsértés megállapítása iránti kereseti igénybe. (BH 1990.250.)

Így jelen perben az Itv. 39. § (1) bekezdése, a 42. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán előlegezett elsőfokú eljárási illeték 36.000 forint, az előlegezett fellebbezési illeték pedig 24.000 forint. [39. § (1) bekezdés és (3) bekezdés c) pontja]

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felek illetékfizetési kötelezettségét 57.000 forint előlegezett kereseti illeték vonatkozásában állapította meg.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a per főtárgya tekintetében meghozott rendelkezését helybenhagyta, míg az illetékfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatva a feleket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával az 1990. évi XCIII. törvény alapján megállapítható összegű kereseti illeték megfizetésére kötelezte, figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdésére is.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján állapította meg, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére teljes egészében a fellebbezési eljárásban pervesztes felperes köteles. Ugyancsak a pervesztes felperes viseli az állam által előlegezett fellebbezési illetéket a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében.

Budapest, 2013. január 15.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő